

**BỘ GIÁO DỤC ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC GIAO THÔNG VẬN TẢI**

NGUYỄN VIỆT THẮNG

**NGHIÊN CỨU ĐÁNH GIÁ
DOANH NGHIỆP VẬN TẢI HÀNH KHÁCH
BẰNG Ô TÔ Ở VIỆT NAM**

LUẬN ÁN TIẾN SỸ KINH TẾ

Hà Nội - 2017

BỘ GIÁO DỤC ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC GIAO THÔNG VẬN TẢI

NGUYỄN VIỆT THẮNG

NGHIÊN CỨU ĐÁNH GIÁ
DOANH NGHIỆP VẬN TẢI HÀNH KHÁCH
BẰNG Ô TÔ Ở VIỆT NAM

LUẬN ÁN TIẾN SỸ KINH TẾ

Chuyên ngành: Tổ chức và quản lý vận tải
Mã số: 62.84.01.03

Người hướng dẫn khoa học:

1. PGS.TS. VŨ TRỌNG TÍCH
2. TS. LÝ HUY TUẤN

Hà Nội - 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu độc lập của riêng tôi, không sao chép. Các số liệu và kết quả trong luận án này là hoàn toàn trung thực và có nguồn gốc rõ ràng.

Nghiên cứu sinh

Nguyễn Việt Thắng

MỤC LỤC

Danh mục bảng.....	iv
Danh mục hình vẽ.....	vii
Danh mục Từ ngữ viết tắt.....	viii
PHẦN MỞ ĐẦU	1
A. Tính cấp thiết của đề tài luận án.....	1
B. Mục đích nghiên cứu	2
C. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
D. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	3
E. Kết cấu luận án	3
CHƯƠNG 1:TỔNG QUAN VỀ ĐÁNH GIÁ DOANH NGHIỆP VẬN TẢI.....	5
1.1. Tình hình nghiên cứu trên thế giới.....	5
1.2. Tình hình nghiên cứu ở trong nước.....	8
1.3. Khoảng trống khoa học và nhiệm vụ nghiên cứu của đề tài.....	10
1.3.1. Khoảng trống khoa học	10
1.3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu của đề tài.....	11
1.4. Phương pháp nghiên cứu.....	11
1.4.1. Khung nghiên cứu của luận án.....	11
1.4.2. Phương pháp nghiên cứu và thu thập thông tin	12
CHƯƠNG 2:CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ ĐÁNH GIÁ DOANH NGHIỆP VẬN TẢI HÀNH KHÁCH BẰNG Ô TÔ	14
2.1. Hoạt động vận tải	14
2.1.1. Khái niệm về hoạt động vận tải	14
2.1.2. Dịch vụ vận tải	15
2.1.3. Doanh nghiệp vận tải	22
2.2. Đánh giá doanh nghiệp vận tải ô tô	24
2.2.1. Khái niệm đánh giá doanh nghiệp.....	24
2.2.2. Mục đích và lợi ích đánh giá doanh nghiệp vận tải ô tô	26

2.2.3. Nội dung đánh giá doanh nghiệp vận tải hành khách bằng ô tô	29
2.2.4. Phương pháp đánh giá doanh nghiệp vận tải ô tô	32
2.2.5. Lý luận về phương pháp phân tích thứ bậc để xác định trọng số của các tiêu chí đánh giá	46
Kết luận chương 2	50
CHƯƠNG 3: PHÂN TÍCH HOẠT ĐỘNG ĐÁNH GIÁ DOANH NGHIỆP VẬN TẢI HÀNH KHÁCH BẰNG Ô TÔ Ở VIỆT NAM.....	52
3.1. Chiến lược phát triển ngành giao thông vận tải và phát triển dịch vụ vận tải ở Việt Nam.....	52
3.1.1. Quá trình phát triển của ngành vận tải Việt Nam	52
3.1.2. Chiến lược phát triển của ngành giao thông vận tải.....	56
3.1.3. Chiến lược phát triển dịch vụ vận tải	59
3.2. Bối cảnh quốc tế, trong nước - Cơ hội, thách thức của doanh nghiệp vận tải Việt Nam trong thời kỳ hội nhập	61
3.2.1. Bối cảnh quốc tế.....	62
3.2.2. Bối cảnh trong nước	62
3.2.3. Cơ hội của doanh nghiệp vận tải.....	64
3.2.4. Thách thức của doanh nghiệp vận tải.....	64
3.3. Cơ sở vật chất và luồng tuyến vận tải hành khách bằng ô tô ở Việt Nam..	65
3.3.1. Hạ tầng giao thông vận tải đường bộ	66
3.3.2. Luồng tuyến vận tải hành khách bằng ô tô	67
3.4. Hoạt động kinh doanh của các doanh nghiệp vận tải hành khách đường bộ tại Việt Nam trong thời kỳ hội nhập	69
3.4.1. Thực trạng các doanh nghiệp vận tải hành khách đường bộ Việt Nam.....	69
3.4.3. Cơ cấu tổ chức cơ bản hiện nay của dịch vụ vận tải	71
3.4.4. Sản lượng vận tải hành khách	73
3.5. Phân tích hoạt động đánh giá doanh nghiệp vận tải tại Việt Nam trong thời kỳ hội nhập.....	75
3.5.1. Đánh giá doanh nghiệp vận tải của các cơ quan quản lý nhà nước	75
3.5.2. Tự đánh giá của doanh nghiệp vận tải	82

3.5.3. Đánh giá doanh nghiệp vận tải của các tổ chức nghiên cứu	83
Kết luận chương 3	88
CHƯƠNG 4: XÂY DỰNG VÀ HOÀN THIỆN ĐÁNH GIÁ DOANH NGHIỆP VẬN TẢI HÀNH KHÁCH BẰNG Ô TÔ Ở VIỆT NAM	90
4.1. Xây dựng quy trình đánh giá doanh nghiệp.....	90
4.2. Hoàn thiện hệ thống chỉ tiêu đánh giá doanh nghiệp	91
4.2.1. Đề xuất bổ sung các chỉ tiêu đánh giá doanh nghiệp vận tải ô tô	91
4.2.2. Đề xuất hệ thống tiêu chí, chỉ tiêu đánh giá doanh nghiệp vận tải ô tô	95
4.3. Xây dựng chuẩn mực đánh giá và lựa chọn phương pháp đánh giá doanh nghiệp vận tải ô tô	98
4.3.1. Đánh giá nguồn lực của doanh nghiệp vận tải	98
4.3.2. Đánh giá tổ chức và quản trị doanh nghiệp vận tải.....	108
4.3.3. Đánh giá hiệu quả kinh tế và xã hội.....	113
4.3.4. Đánh giá các tiêu chí khác	115
4.4. Xác định điểm trọng số trong đánh giá tổng hợp doanh nghiệp vận tải ô tô	125
4.5. Tổng hợp kết quả đánh giá doanh nghiệp vận tải hành khách bằng ô tô.	130
4.6. Đánh giá Công ty Cổ phần Ô tô khách Hà Tây.....	132
4.6.1. Khái quát về Công ty Cổ phần Ô tô khách Hà Tây.....	132
4.6.2. Đánh giá Công ty Cổ phần ô tô khách Hà Tây	133
KẾT LUẬN CHƯƠNG 4.	144
KẾT LUẬN.....	145
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU CỦA TÁC GIẢ.....	147
TÀI LIỆU THAM KHẢO	148
Tiếng Việt	148
Tiếng Anh.....	151
PHỤ LỤC	153

DANH MỤC BẢNG

Bảng 2.1. Phân loại doanh nghiệp vận tải.....	24
Bảng 2.2. Điểm so sánh cặp tiêu chí X/Y	48
Bảng 2.3. Giá trị chỉ số tương ứng nhất quán	49
Bảng 3.1. Phân loại đường bộ Việt Nam	66
Bảng 3.2. So sánh mật độ đường bộ của một số quốc gia	66
Bảng 3.3. Cấp kỹ thuật quốc lộ phân theo địa hình	66
Bảng 3.4. Thống kê bến xe khách tuyến cố định	67
Bảng 3.5. Hiện trạng phân loại tuyến VTHK tuyến cố định theo cự ly.....	68
Bảng 3.6. Phân loại tuyến theo cự ly	69
Bảng 3.7. Thống kê doanh nghiệp và phương tiện vận chuyển khách	70
Bảng 3.8. Thống kê doanh nghiệp và PTVT theo tuyến cố định	70
Bảng 3.9. Thống kê các đơn vị kinh doanh VTHK tuyến cố định.....	70
Bảng 3.10. Thống kê PTVT hành khách tuyến cố định.....	71
Bảng 3.11. Tỷ trọng và tốc độ tăng trưởng vận tải hành khách đường bộ.....	74
Bảng 3.12. Cự ly vận chuyển hành khách bình quân.....	74
Bảng 3.13. Các tiêu chí và chỉ tiêu xếp hạng doanh nghiệp	77
Bảng 3.14. Tiêu chí đánh giá hiệu quả hoạt động của doanh nghiệp nhà nước.....	79
Bảng 3.15. Các tiêu chí cụ thể đánh giá phát triển bền vững của DN đối với lĩnh vực kinh tế	85
Bảng 4.1. Hệ thống tiêu chí và chỉ tiêu đánh giá doanh nghiệp vận tải ô tô.....	95
Bảng 4.2. Các tiêu chí đánh giá lực lượng lao động của DNVT ô tô	99
Bảng 4.3. Tiêu chuẩn đánh giá lao động của DNVT ô tô	100
Bảng 4.4. Các tiêu chí đánh giá cơ sở vật chất của DNVT hành khách bằng ô tô .	102
Bảng 4.5. Tiêu chuẩn đánh giá cơ sở vật chất của DNVT hành khách bằng ô tô...	102
Bảng 4.6. Các tiêu chí đánh giá tình hình tài chính của DNVT	105
Bảng 4.7. Tiêu chuẩn đánh giá tình hình tài chính của doanh nghiệp VTHK bằng ô tô	106
Bảng 4.8. Các tiêu chí đánh giá nguồn lực khác của DNVT	107
Bảng 4.9. Tiêu chuẩn đánh giá nguồn lực khác của DNVT hành khách bằng ô tô	107
Bảng 4.10. Các tiêu chí đánh giá quy mô và loại hình của DNVT	108
Bảng 4.11. Tiêu chuẩn đánh giá quy mô và loại hình của DNVT	109

Bảng 4.12. Các tiêu chí đánh giá cơ cấu tổ chức của DNVT	109
Bảng 4.13. Tiêu chuẩn đánh giá cơ cấu tổ chức của DNVT.....	109
Bảng 4.14. Các tiêu chí đánh giá công tác hoạch định	110
Bảng 4.15. Tiêu chuẩn đánh giá công tác hoạch định.....	110
Bảng 4.16. Các tiêu chí đánh giá tổ chức thực hiện và điều chỉnh các chiến lược và kế hoạch trong doanh nghiệp vận tải.....	111
Bảng 4.17. Tiêu chuẩn đánh giá tổ chức thực hiện và điều chỉnh các chiến lược và kế hoạch trong doanh nghiệp vận tải.....	112
Bảng 4.18. Các tiêu chí đánh giá lãnh đạo DNVT.....	112
Bảng 4.19. Tiêu chuẩn đánh giá lãnh đạo của DN.....	113
Bảng 4.20. Các tiêu chí đánh giá hiệu quả kinh doanh của DNVT	113
Bảng 4.21. Tiêu chuẩn đánh giá hiệu quả kinh doanh của DNVT	113
Bảng 4.22. Các tiêu chí đánh giá hiệu quả kinh tế - xã hội của DNVT.....	114
Bảng 4.23. Tiêu chuẩn đánh giá hiệu quả kinh tế - xã hội của DNVT	114
Bảng 4.24. Các tiêu chí đánh giá công tác bảo vệ môi trường của DNVT.....	114
Bảng 4.25. Tiêu chuẩn đánh giá công tác bảo vệ môi trường của DNVT	115
Bảng 4.26. Các tiêu chí đánh giá chất lượng DVVT hành khách bằng ô tô.....	116
Bảng 4.27. Tiêu chuẩn đánh giá chất lượng DVVT hành khách bằng ô tô	116
Bảng 4.28. Các tiêu chí đánh giá năng lực liên kết và kết nối của DNVT	117
Bảng 4.29. Tiêu chuẩn đánh giá năng lực liên kết và kết nối của DNVT	117
Bảng 4.30. Các tiêu chí đánh giá thị trường của DNVT.....	123
Bảng 4.31. Tiêu chuẩn đánh giá thị trường của DNVT	123
Bảng 4.32. Các tiêu chí đánh giá công tác an toàn - vệ sinh lao động của DNVT .	125
Bảng 4.33. Tiêu chuẩn đánh giá công tác an toàn - vệ sinh lao động của DNVT ..	125
Bảng 4.34. Ma trận so sánh cặp và trọng số các nhóm tiêu chí	127
Bảng 4.35. Ma trận so sánh cặp và trọng số tiêu chí đánh giá các nguồn lực	128
Bảng 4.36. Ma trận so sánh cặp và trọng số tiêu chí đánh giá tổ chức và quản trị DNVT	128
Bảng 4.37. Ma trận so sánh cặp và trọng số tiêu chí đánh giá hiệu quả kinh tế và xã hội của DNVT	129
Bảng 4.38. Ma trận so sánh cặp và trọng số tiêu chí đánh giá khác	129
Bảng 4.39. Trọng số các tiêu chí đánh giá DNVT hành khách bằng ô tô.....	130

Bảng 4.40. Mức xếp hạng doanh nghiệp vận tải hành khách bằng ô tô	131
Bảng 4.41. Kết quả đánh giá nguồn lực của Công ty.....	136
Bảng 4.42. Kết quả đánh giá tổ chức và quản trị của Công ty.....	139
Bảng 4.43. Kết quả đánh giá hiệu quả kinh tế và xã hội của Công ty	140
Bảng 4.44. Kết quả đánh giá các tiêu chí khác của Công ty.....	141
Bảng 4.45. Tổng hợp điểm đánh giá Công ty	142

DANH MỤC HÌNH VẼ

Hình 1.1 Khung nghiên cứu của luận án.....	12
Hình 2.1. Hệ thống cung cấp DVVT	21
Hình 2.2. Quan hệ giữa các yếu tố trong hệ thống cung ứng dịch vụ vận tải.....	29
Hình 2.3. Hệ thống chỉ tiêu song song biểu thị hiệu quả SXKD	39
Hình 2.4. Hệ thống chỉ tiêu hình tháp biểu thị HQKD của DNVT ô tô	41
Hình 3.1. Cơ cấu tổ chức trực tuyến	72
Hình 3.2. Cơ cấu tổ chức trực tuyến – chức năng.....	72
Hình 3.3. Cơ cấu tổ chức theo khu vực địa lý.....	73
Hình 4.1. Quy trình tổng quát đánh giá doanh nghiệp.....	90
Hình 4.3. Qui trình xác định trọng số các tiêu chí đánh giá DNVT	126
Hình 4.4. Cơ cấu bộ máy tổ chức của Công ty	133